

Olje- og energidepartementet

Deres referanse

Deres dato

Vår referanse

Vår dato

450602_v1/AASHILD

30.09.2022

Saksbehandler

Direkte telefon

Åshild Helland | Lnett

93488739

Innspill til strømnnettutvalgets rapport "Nett i tide"

Det vises til høring av NOU 2022:6 Nett i tide – om utvikling av strømnettet. Lnett er en av avsenderne på innspill til strømnnettutvalgets rapport fra 12 av Norges største nettselskap. I tillegg gir vi våre innspill gjennom dette høringssvaret.

Lnett er et av Norges største nettselskap, vi utvikler og drifter både distribusjonsnett og regionalnett. Som nettselskap kjenner vi hver eneste dag på de utfordringer strømnnettutvalgets rapport fokuserer på – hvordan bygge nok nett i tide til at alle kunder som ønsker det får tilknytning. Samtidig skal nødvendige investeringer holdes på et minimum, for å unngå store økninger i nettleien til alle tilknyttede kunder.

Lnett mener det er positivt at strømnnettutvalgets rapport «Nett i tide» har satt strømnettets betydning for samfunnsutvikling og det grønne skiftet på agendaen. Vi er positive til tiltakene som foreslås for å redusere ledetiden for nettutbygging, og håper det er mulig med en rask implementering av tiltakene. Hvorvidt tiltakene som foreslås vil redusere ledetiden tilstrekkelig i forhold til dagens situasjon, er vi derimot litt tvilende til.

De forslag Lnett mener kan bidra til å redusere ledetid på utbygginger i regionalnettet og bidra til raskere tilknytning av nye kunder er:

- Øke fra 15 til 30 km for krav om melding på prosjekter i områder der prosess med melding antas å ikke gi ekstra informasjon
- Fasttrack behandling av spenningsoppgradering av linjer der trase ikke endres
- Fasttrack behandling av konsesjonssøknader på stasjoner i områder ferdig regulert for næring
- Delkonsesjon eller tidligere konsesjon til stasjoner i prosjekt der det er behov for avklaringer rundt linje og eller trase
- Økt saksbehandlerkapasitet hos NVE og OED
- Vurdering av driftspolicy
- Forenklet beregning av anleggsbidrag

I tillegg mener vi nettleie basert på abonnert effekt for alle store næringskunder tilknyttet strømnettet, kan være et godt tiltak for å forenkle diskusjonene rundt tariffer og gi bedre utnyttelse av eksisterende nett.

Lnett AS

Postadresse

Postboks 8124
4068 Stavanger

Besøksadresse

Jærveien 35
4325 Sandnes

Org. nr. NO 980 038 408 MVA

51 90 80 00
www.l-nett.no

Tariffer og inntektsregulering

Rapporten påpeker at utbygging av strømmnett er forbundet med store prissatte og ikke-prissatte virkninger.

Lnett støtter utvalgets anbefaling om at det innføres et prissignal som synliggjør at rett til å ta ut kapasitet har en verdi. Vi mener innføring av abonnert effekt bør gjelde store næringskunder tilknyttet strømmettet, også sluttbrukere i distribusjonsnett. Volumet ubenyttet kapasitet i distribusjonsnett er stort, og abonnert effekt på dette nettnivået vil bidra til bedre utnyttelse av eksisterende nett på alle nettnivåer.

Når det gjelder prising av reservert kapasitet, støtter vi dette. Det er imidlertid viktig at det etableres enkle, nasjonale løsninger for hvordan dette gjøres i praksis.

Nettselskapene bruker mye tid og ressurser på beregning av anleggsbidrag for tilknytning av nye kunder på alle nettnivå, Lnett støtter derfor en forenkling av anleggsbidragsordningen. Vår erfaring er at vi bruker mest tid og ressurser i distribusjonsnett, siden volumet på henvendelser er størst her. Forenklet beregning av anleggsbidrag i lokalt distribusjonsnett vil frigjøre betydelig tid til andre oppgaver. Standard anleggsbidrag basert på effektterspørsel (kr/kW) og/eller erfaringstall på materiell- og personalkost kan legges til grunn. Risiko og konsekvens for ugunstig plassering av nettanlegg er liten, hovedvekten av nye tilknytninger skjer i regulerte områder.

I regionalnettet inkluderer utbygging ofte konsesjonsbehandling, og det gir ledetider på flere år i de ulike prosjektene. Bruk av forenklet anleggsbidrag vil for slike utbygginger bety større feilmargen, og økt risiko for at samfunnet må betale en større andel av de totale kostnadene med utbyggingen. Vi støtter bruk av forenklet anleggsbidrag på dette nettnivået også, men her må man sikre at forenklet anleggsbidrag fortsatt gir høyere kostnad ved etablering i tilfeller der man må bygge mye nytt nett for å koble til kunden.

Nettplanlegging og usikkerhet rundt fremtidig strømforbruk

Lnett er positiv til at det gjøres tiltak for å utnytte eksisterende strømmnett bedre.

Vi bruker allerede i dag ulike driftstiltak for å knytte til flest mulig nye kunder på eksisterende nett. Skal flere kunder tilknyttes eksisterende nett raskere, er vurdering av driftspolicy et av de viktigste tiltakene. Lnett støtter utvalgets anbefaling om at driftspolicyen bør ha en risikobasert tilnærming, der både sannsynlighet og konsekvens vurderes.

Større utnyttelse av fleksibilitetsressurser er vurdert. Tilgjengelig volum på fleksibilitet i lokale områder med kapasitetsutfordringer har imidlertid ikke vært stort nok til å benyttes som alternativ til nettinvestering. Bruk av tilknytning med vilkår har, i tillegg til avvik fra N-1, vært eneste løsning for å gi kunder raskere tilknytning til strømmettet. Dagens høye kraftpriser har medført økt fokus på varige energieffektiviseringstiltak hos mange av våre kunder. Dette vil fremover reduserer tilgjengelig fleksibilitet, spesielt i områder der det planlegges store nye tilknytninger med høyt effektbehov.

Vi er litt usikre på hvorvidt digital KSU og bedre digital samhandling vil gi noe stort gevinstpotensial når det gjelder bedre utnyttelse av eksisterende nett. Økt digitalisering vil forenkle informasjonsflyten mellom ulike aktører, men etter vår mening ikke raskt nok gi tilstrekkelige gevinster til å kunne løse de utfordringene vi har med manglende kapasitet i strømmettet i dag.

En god KSU som viser nettselskapenes helhetlige planer for utbygging av nettet er viktig for myndigheter og andre interessenter for å kunne se og forberede seg på fremtidige planer. En god og tydelig KSU som er

kommunisert og som jevnlig oppdateres, er selve plattformen/grunnlaget som all nettutbygging-bygger på. Dette etterlyses av omgivelsene som ønsker å se helheten. Nettselskapene må bruke de kommunale prosessene rundt kommuneplaner/reguleringsplaner for å gi innspill til behov for der er for å utvikle strømmettet slik at det settes av plass til infrastruktur. Det er viktig å involvere regionale og lokale planmyndigheter i nettplanleggingsprosessen, men like viktig er det at nettselskapene blir involvert i deres prosesser. Lnett inviterer gjerne regionale og lokale planmyndigheter med i dialogmøter og arbeidet med kraftsystemutredning.

Utvikling av omforent metodikk for fremskriving av lastutvikling og etterspørsel etter nettkapasitet støttes, men det er viktig å skille på ukonvensjonell last (kraftkrevende industri og transport) og normal lastutvikling (husholdning, offentlig administrasjon og mindre næring).

Samfunnsøkonomisk lønnsom nettutvikling

Lnett støtter utvalget på at det ofte kan være hensiktsmessig å starte utredninger selv om det fortsatt er usikkerhet rundt utviklingen i etterspørsel etter kapasitet. Men, vi mener at ved stor usikkerhet bør man vurdere hvor det samfunnsøkonomiske tapet vil være størst, ved for lave eller for høye investeringer. Dette kan da brukes som vektungskriterie der usikkerheten er stor. Konsekvensene av for lave investeringer er ikke nødvendigvis større enn konsekvensene ved for høye investeringer.

Lnett støtter forslaget om å utarbeide en sektorveileder for samfunnsøkonomiske tiltak av nettiltak. Økt fokus på samfunnsøkonomiske analyser og kommunikasjon av resultatet fra analysene er også positivt.

Lnett vil påpeke en sentral faktor som vi mener ikke er tatt med i utvalgets rapport, nemlig at mange nettselskap er midt inne i en reinvesteringsperiode av sine anlegg. Det ble bygget mye på 50-60-70 tallet som nå er under ombygging, og mye av investeringskostnaden tilfaller uansett nettselskapene. Oppgraderte anlegg vil ofte ha større kapasitet, for å ta høyde for nytt forbruk.

Tilknytningsprosessen

Lnett er enig i at bedre informasjon til aktører om regelverk og prosess for tilknytning kan gi bedre ressursutnyttelse.

Lnett støtter at det etableres omforente kriterier for tildeling av kapasitet, og felles retningslinjer for reservasjon og køordning. Et kapasitetskart kan fungere for mindre tilknytninger opp til typisk 10-15 MW. For større tilknytninger, og flere forespørsler i samme område, vil imidlertid samme kart være misvisende. Da er det systemet som helhet som må analyseres for å kunne svare ut en forespørsel om tilknytning.

Utfordring til nettselskapene i dag, er at enkeltaktører spør hvor mye som er tilgjengelig, for så å reservere det. Alle andre prosjekt over 1 MW vil da få tilknytningsstopp i samme område.

Lnett vurderer tilknytning på vilkår der dette kan medføre raskere tilknytning for kundene.

Lnett er positiv til utarbeidelse av felles kriterier for å vurdere driftsmessig forsvarlighet. For å sikre nøytralitet mellom ulike nettselskaper, mener vi at systemansvaret bør skilles ut som egen organisatorisk enhet, og drives helt separat fra Statnett som nettselskap.

Konsesjonsprosessen og tiltak som kan redusere tidsbruk

Tiden det tar å planlegge, konsesjonssøke og bygge nye, store nettanlegg, er lang. Et av de viktigste tiltakene for å redusere tiden er å sørge for tilstrekkelige ressurser til saksbehandling hos NVE. Dette for å unngå at søknader blir liggende i 6-8 måneder før de tildeles saksbehandler. Dette oppleves som unødvendig dødtid. I tillegg bør sakene prioriteres, og prioritering må gjøres kjent for nettselskapene. Økt bemanning hos OED støttes også. I tillegg vil innføring av frister for saksbehandlingen hos konsesjonsmyndighetene hjelpe oss i vår egen interne planlegging, og vår kommunikasjon med berørte aktører rundt fremdriften i de ulike prosjektene.

Et annet viktig punkt som Lnett mener kan gi fortløpende i ledetidene på nytt nett i vår region, er en klar definering fra myndighetene på bruk av jordkabel i regionalnettet. Hvor kan det tillates jordkabel selv om det er dyrere (definere hvor det er *lett terreng og hvor store ekstra kostnader som er ok*), og hvor er det kun aktuelt med luftledning.

Lnett mener at 15 km grensen for melding kan strekkes dersom det er ukompliserte områder. Behov og grunnlag for nødvendig nettutbygging må være kommunisert omgivelsene tidligere (gjennom KSU). Vi har liten tro på at det å kutte melding (uten at det foreligger en KSU som viser tydelig helhet), og gå rett på søknad, vil forkorte tiden. Vi vil bare da flytte 'tidligfase' til 'for seint fase', og få mange tilleggsutredninger og nye søknader. Nettselskapene kan imidlertid selv vurdere behov for utredning av konsekvenser, og gi informasjon til omgivelsene før søknad sendes NVE for å spare noe tid i prosessen.

Det er viktig at myndighetene går foran og tar initiativ til å utarbeide en systematikk for verdisetting (og om mulig prissetting) av ikke prissette tema. Her finnes det ikke noen god systematikk i dag, samtidig som dette er noe nettselskapene blir møtt med i mange sammenhenger. Hva er prisen for friluftsliv eller landskap dersom det går en kraftledning gjennom et område? Det er ikke enkelt å sette noe tallverdi på akkurat det, men en veileder kan si noe om hvordan man vurderer de ulike virkningene opp mot hverandre..

Nettselskapene må også ta sin del av ansvaret for å redusere ledetidene, og bruke tiden når melding/søknad ligger inne hos NVE. Vi kan eksempelvis starte utredninger før endelig utredningsprogram fra NVE foreligger, og på den måten korte ned perioden mellom utredningsprogram og innsending av selve konsesjonssøknaden. Vi kan også sende MTA-plan samtidig med konsesjonssøknad i prosjekter. For riveprosjekter bør det være tilstrekkelig å sende en MTA-plan, sammen med en «søknad» i form av et kort brev som underbygger tiltaket. Unngår nettselskapene egeninitierte endringer underveis i prosjektet, vil det også redusere ledetid.

Digitalisering av både KSU og konsesjonsprosessen muliggjør også digitale innspill fra aktører. Tilrettelegges dette på riktig måte, kan det bidra til bedre og raskere utbygging av nytt nett.

Vennlig hilsen
Lnett AS

Håvard Tamburstuen | Lnett
Administrerende direktør

Dokumentet er godkjent iht. interne rutiner

